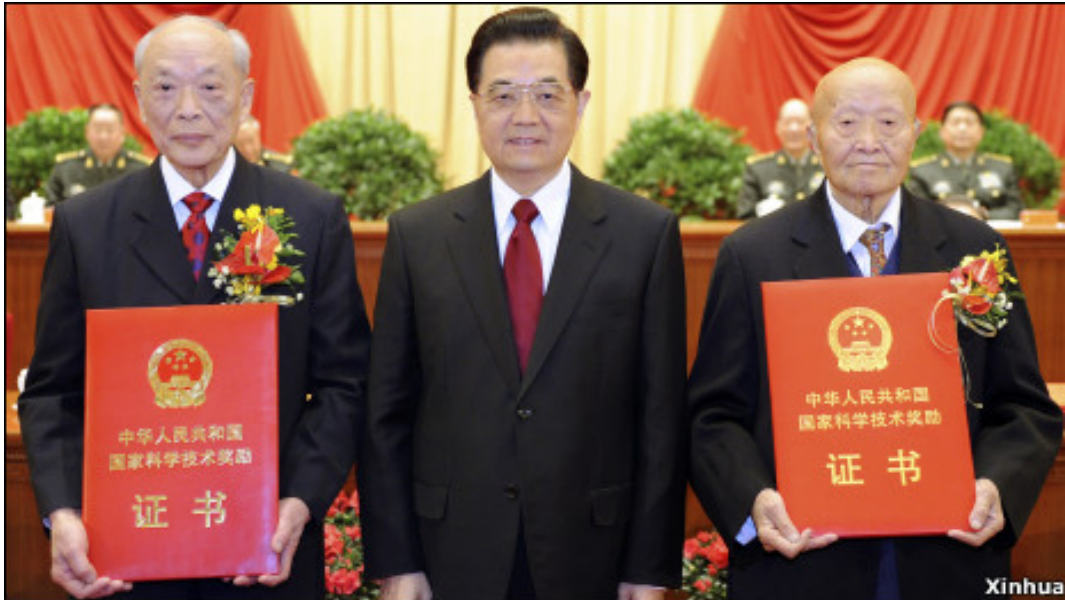

Có họ c gia Trung Quốc đánh dấu năm 2000 là năm s c ma nh Hoa Kỳ lên t i đi nh điề m.

Ta i Trung Quốc có nh ng ng ì tin rằng Hoa Kỳ đang yếu thế

Khi ông Barack Obama lên làm Tô ng thống Mỹ, mô t trong các u tiên cu a ông là ca i thiê n quan hê v i Trung Quốc. Nh ng nay, tr c khi Chu ti ch Hô C m Đào sang thăm Washington, quan hê Mỹ - Trung đang xấu đi ch không tốt h n.

Các quan ch c cu a chính quyền Mỹ ca m thấy nh ng nỗ l c cu a ho nhằm v n ra bắt tay Trung Quốc bi hất bo .

Điều trư trêu là hồi năm 2007, Chu ti ch Hô C m Đào đã nói v i các đ i biê u d ã Đ i h i Đ i ng C m ng sa n Trung Quốc lân th 17 rằng n c này cần đầu t nhiêu h n vào qu yê n l c mêm, vào s c hấp dẫn cu a chính mình.

T& quan đi& m cu& a quốc gia đang có nh&ng b&ớc đi v& n ra, cao rô&ng ca& về kinh tế và quân s&, đây th& c là mô&t chiến l& c khôn ngoan.

V&i các nỗ l& c nhằm biến Trung Quốc thành mô&t quốc gia đáng mến h&n, đi cùng v&i s& trời d& y cu& a 'quyên l& c c&ng', về quân s& và kinh tế, Trung Quốc nhắm t&i chỗ gia& m đi lo s& và các xu h&ng nhằm cân bằng la& i quyền l& c Trung Quốc vốn có th& na& y sinh ra & các n& c láng giềng.

Nh&ng cách hành x& cu& a Trung Quốc thì la& i trái ng& c h&n, và năm qua là mô&t năm tồi cho chính sách ngo& i giao chi& có mô&t n& a này cu& a Trung Quốc.

Chu& nghi& a dân tô& c đang lên

Trong nhiều năm, Trung Quốc đã làm theo l& i ông Đ&ng Ti&u Bình, đó là giữ mình thu& thế.

Nh&ng vì phu& c hội kinh tế thành công sau suy thoái, Trung Quốc đã v& t qua Nhâ&t Ba&n, tr& thành nên kinh tế th& nhĩ thế gi&i.

Trình diễn mô hình tàu vũ trụ nhân Quốc kháng Trung Quốc hội năm 2009

Cùng lúc, sự phụ&c hồi ch& m của n̑ Mỹ đã khiến nhiều ng̑ Trung Quốc nh& m t̑ng và kết lu& n rằng Hoa Kỳ đang xuống dốc.

Cách suy tính này, cô&ng với chu& nghĩa dân tô&c đang dâng lên tại Trung Quốc trong quá trình chu& n bi& chuyên giao quyền l̑c cho thế hệ lãnh đ& o th& năm vào 2012, đang khiến nh&ng ng̑ Trung Quốc muốn có mô&t chính sách ngo&i giao c&ng rắn h& n.

Năm 2009, Trung Quốc mới chỉ t̑ hào là đã thành công trong quá trình thoát ra khỏi suy thoái kinh tế toàn cầu với tăng tȓng 10 phần trăm.

Nh&ng nhiều ng̑ Trung Quốc tin rằng nay đã là th&i đi& m có mô&t s̑ di& ch chuyên trong cán cân quyền l̑c quốc tế, và rằng Trung Quốc cần pha&i to& ra ít lắng nghe các n̑c khác hơn, kê& ca& n̑c Mỹ.

Các học gia Trung Quốc bắt đầu viết về s̑ xuống dốc của Hoa Kỳ.

Mô&t vi& đ& a ra năm 2000 là đi& m quyền l̑c n̑c Mỹ đã t& đi& nh đi& m.

Ng̑ ta nay khinh thị Ph̑ng Tây, t̑ giới lãnh đ& o cho t̑ giới khoa ba&ng và dân th̑ng / GS Khang Hȋu Quang

Giáo sư Khang Hȋu Quang tại Đa&i học Nhân dân Bắc Kinh cho rằng: "Ng̑ ta nay khinh thị Ph̑ng Tây, t̑ giới lãnh đ& o cho t̑ giới khoa ba&ng và dân th̑ng".

Quan đi& m này của Trung Quốc là mô&t sai lầm nghiêm trọng và Trung Quốc ch& a th& có khả& năng bằng nô&i Hoa Kỳ về kinh tế, quân s̑ cũng nh& quyền l̑c mê& trong nh&ng th̑p niên sắp tới.

Tuy thế, chính sät tä kiêu quá mäc trong đánh giá quyền läc, cäng väi caäm giá bất an trong các vấn đề näi bä, khiến chính sách đối ngoäi cuäa Trung Quốc trong hai năm qua trä nên cäng rắn hän.

Trung Quốc đã tính toán sai khi räi xa chiến läc khôn ngoan cuäa môät cäng quốc đang lên, và làm sai hän läi căn dän thông thái cuäa ông Đäng Tiäu Bình rằng näc này cần tiến lên thän troäng và "khôn khéo cúi đầu".

Nhäng caäm quan bên ngoài về Trung Quốc, cho dù sai, là điều có tác đäng.

Thái đä mäi có cuäa Trung Quốc đã làm chính quyền Obama phät ý.

Chuyến thăm cuäa Tôäng thống Obama sang Bắc Kinh hồi tháng 11/2009 đäc Trung Quốc dần däng và xä lý khá thô; näc này cũng phaän äng quá mäc träc cuäc gäp cuäa ông Obama väi Đäc Đät Lai Laät Ma, và träc vuä bán vũ khí cho Đài Loan đã lên kế hoäch tä lâu träc đó.

GS Joseph Nye nhiều lần sang châu Á và ðäng đến caä Viät Nam ðä thuyết giaäng về 'quyền läc mềm'

Khi đäc häi väi sao hoä phaän äng maänh nhä väy träc nhäng ðäng trong quá khä hoä chấp nhän, môät số ngäi Trung Quốc ðäp tra: "Vä träc ðäy chúng tôi yếu hän".

Quan chức chính quyền Obama bắt đầu tin rằng các cố gắng nhằm tái hợp tác và hòa giải sẽ chỉ được Trung Quốc diễn giải theo hướng Hoa Kỳ đang xuống dốc.

Ước xấp xỉ lên gần cuộc Trung Quốc cũng đang ảnh hưởng tới quan hệ của nước này với các quốc gia khác.

Chính sách tại vùng biên giới Nam Trung Hoa của Bắc Kinh đang khiến các nước Asean lo sợ; và thái độ quá mức của họ trước hành động của Nhật Bản trong vụ đảo Senkaku đã chấm dứt hoàn toàn hy vọng của đảng Dân Chủ Nhật, muốn có giao hảo gần gũi Trung Quốc hơn. Dù vậy, chính quyền Naoto Kan nay xác tín là liên minh với Hoa Kỳ.

Bắc Kinh cũng làm phật ý Hàn Quốc vì không chịu phê phán vụ Bắc Triều Tiên bắn pháo vào hòn đảo của miền Nam.

Trung Quốc làm Ấn Độ bối rối về vụ biên giới và hồ chiếu, và chỉ làm mình thêm xấu mặt tại châu Âu và các nơi khác với cách phản ứng quá trễ khi giành Nobel Hòa bình được trao cho nhà bất đồng chính kiến đang ngồi tù, ông Lưu Hiếu Ba.

Tất cả những điều này sẽ tiếp tục ra sao trong năm nay?

Có nhiều khả năng các lãnh đạo Trung Quốc sẽ gia m bất thái độ cũng rắn đã làm họ phải trả giá đắt.

Chủ tịch Hồ Cẩm Đào nêu ra mong muốn hợp tác trong lĩnh vực chống khủng bố, ngăn ngừa phổ biến vũ khí nguyên tử và công vũ cho năng lượng sạch sẽ giúp cho việc gia m căng thẳng.

Nhưng các nhóm đặc quyền tại Trung Quốc trong ngành xuất khẩu và trong Quân Giải

phóng sẽ hạ n chế m ở i h p tác kinh tế và hạ i quân.

Quan tro ng h n, vì chu nghĩa dân tô c đang dâng cao trong giới blogger Trung Quốc, sẽ rất khó để các nhà lãnh đ o thay đổi i đ ng lối mô t cách m nh mẽ.

Chuyến thăm cấp nhà n c củ a ông Hô sẽ giúp ca i thiê n vấn đề, nh ng bang giao hai n c sẽ vẫn còn khó khăn ch ng nào ng i Trung Quốc còn bi căn b nh a o t ng rằng Hoa Kỳ đang xuống dốc.

Giáo s Joseph Nye gia ng da y ta i Đại i ho c Harvard và là tác gia cuốn 'The Future of Power'. Ông cũng t ng gi ch c Th tr ng Quốc phòng và An ninh Quốc tế, và củ u Chu t ch Hô i đông Tỉnh báo Quốc gia củ a Hoa Kỳ.